

יום ב', ו' בכסלו תשס"ד (01 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

האחריות למעשינו [המשך המאמר מאתמול...]

ואעפ"י-כן, אחד נמשך לבית המדרש והשני נמשך לעבודה זרה. הבדלי רצונות מקצה לקצה. מה מהותם של רצונות אלה אם לא בחירתם החופשית? משמע – אין סיבתיות בכל הנוגע לאדם ומעשיו. חופשי הוא רצונו של האדם לעשות ככל העולה על רוחו. אין הוא כבול ע"י סיבות קודמות. יכול הוא להתגבר על התכונות של תורשה וגם על השפעה מהסביבה. ואם תאמר, תורה זו של בחירה חפשית כבר למד אדם הראשון ולימד אותה לכל הדורות הבאים אחריו - הוא נצטווה על איסור אכילת הפרי מעץ הדעת והוא גם נענש כשעבר על מצווה זו, וממילא משמע – שהכל תלוי בבחירתו החפשית. הוא יכול גם לא לאכול, ומפני שבחר לאכול, הוא נענש. יש לומר, לימוד זה של אדם הראשון **אינו** מספיק להפריך תורת השוא של הסיבתיות, כביכול. כי אדם הראשון – בתור היותו הראשון – מבלי תורשה ובלי רשמים וחוויית של ילדות, וגם בלי סביבה כגורם משפיע בבגרותו, היה בעל בחירה חפשית. אבל בני אדם שיש להם תורשה מבפנים והשפעה מבחוץ, אולי כבולים הם ע"י גורמים אלה. **באו יעקב ועשו** – ועשו תורת שוא זו פלסתר. התורשה היתה אחידה והשפעה מן החוץ לא היתה עליהם, והם בכל זאת נפרדו לשני קוטבים נוגדים בענייני אמונות ודעות. שמע מינה – יש בחירה חפשית, ולא סיבתיות.

[הגיזנה של התורה]

נוח לנו, לעתים קרובות, לומר שאין אנו יכולים לפעול נגד מציאות מסויימת, או - משום שאין אנו מבחינים כל-כך בהכרח לשנות את אותה המציאות, או שמרגישים שאנו חסרי אונים לעשות כן. במקרים אלה, נוח לנו לפנות אצבע מאשימה אל עבר אותה "סיבתיות" כדי לפרוק מעל עצמנו את אחריות המעשה או אי-המעשה שלנו. מעשי אבותינו (כפי שהובא לעיל) יכולים ללמד אותנו אחרת. ועוד שתי דוגמאות:

לאור הגזירות האכזריות בזמנו של אנטיוכוס נגד שמירת שבת, ראש חודש וברית מילה, "וגם אשה אשר ילדה בן אחרי מות בעלה, ותמל אותו לשמונה ימים, ותעל על חומת ירושלים ובנה המהול בידה. ותען ותאמר: 'לך [אנו] אומרים, בגריס הרשע [מושל ת.פ. אנטיוכוס], אתם חושבים לבטל מאיתנו הברית אשר כרת עימנו; ברית מילה לא נבטל ממנו ולא מבני בנינו. ותפל בנה לארץ ותיפול אחריו, וימותו שניהם כאחד. ורבים מבני ישראל היו עושים כן ... ולא שינו ברית אבותם."

[מגילת אנטיוכוס]

ודוגמא קרובה יותר לדורנו:

היום, ו' בכסלו, לפני 30 שנה, בשנת תשל"ד (1973), נפטר דוד בן-גוריון, המנהיג המדיני של עם ישראל בעת קום מדינת ישראל. כאן תגובתו להחלטת האו"ם לחלק את הארץ: הרוב המכריע בתנועה הציונית, ערב מלחמת העצמאות, היה שותף לתביעה לריבונות יהודית וכריכתה בנכונות לפשרה בדבר גודל השטח שיוקצה ליהודים. הטיעון של 5 המדינות הערביות החברות באו"ם היה, כי יש למסור את א"י לתושביה. דוד בן-גוריון, בדרך אל עצמאות מדינית יהודית, ביטא עמדה ממלכתית, והציג קו מדיני מוגדר, תוך הפגנת ליכוד של היישוב ונציגיו. הוא דרש "מרות ציונית", פשרה בין מחייבי חלוקת א"י, לבין שולליה. בן-גוריון לא האמין כי תחת שלטון זר יהיה אפשר להמשיך במפעל הציוני. מדברי בן-גוריון: "אני בעד מדינה ונגד חלוקה, אבל כשאני מוכרח לבחור בין

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונניה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ו' בכסלו תשס"ד (01 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לא-מדינה בלי חלוקה, ומדינה עם חלוקה, אני מעדיף חלוקה. השאלה היא מנדאט בריטי בכל א"י, או מדינה יהודית בחלק של הארץ".
[<http://www.miki.org.il/miki/files/hluum.doc>]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונניה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני
בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל